

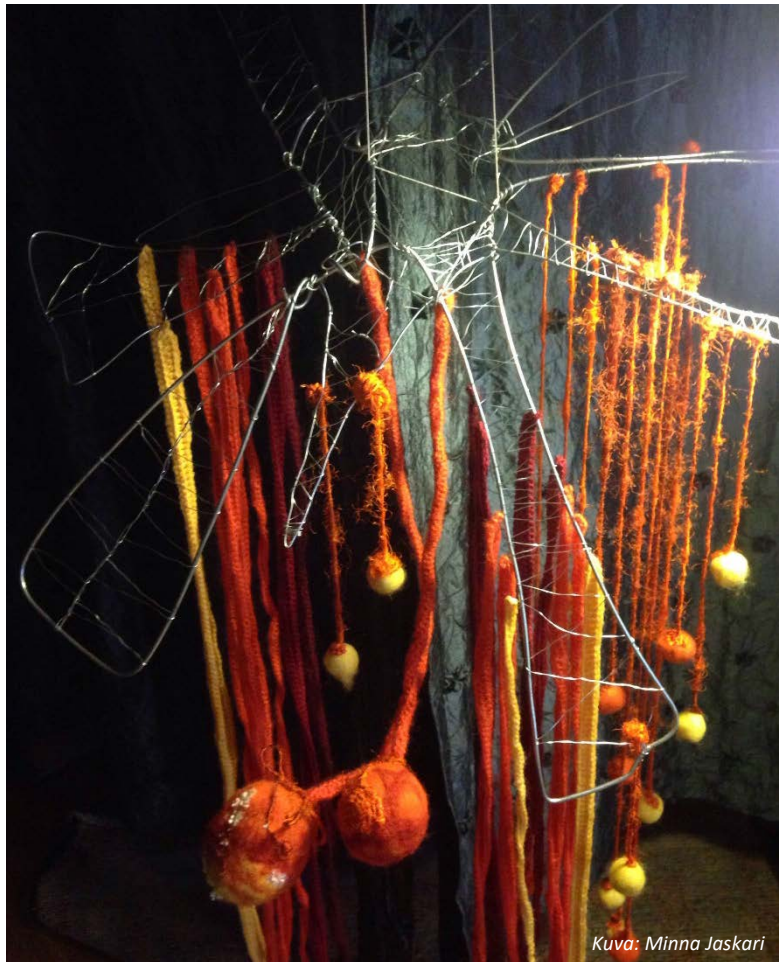
HIIDEN OPISTO

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA AIKUISILLE

KOKEILEVA KÄSITYÖ

Kuva: Minna Jaskari

Perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 633/1998, 5 § 1 mom. ja 8 § ja 2 mom. sekä opetushallituksen vahvistamaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteisiin 2017 (määräys OPH-2069–2017), joiden pohjalta tämä opetussuunnitelma on laadittu.

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA AIKUISILLE

Käsityön yleisen oppimäärän tehtävänä on tarjota opiskelijalle kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot luovat edellytyksiä opiskelijan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Opetuksella tuetaan opiskelijaa oman ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä. Kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään opiskelijan käsityötaitoja. Opiskelijaa ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla.

Opiskelijoiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa työskentelyssä. Opintojen edetessä opiskelijaa ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Opiskelijoita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

KÄSITYÖN YHTEISET OPINNOT

TAVOITTEET

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Opintojen tavoitteena on innostaa opiskelijaa kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.

Taulukko 1: Käsityön yhteisten opintojen opiskelijoiden tavoitteet

1. Käsityön perustaidot	2. Rohkea ja innostunut kokeilu	3. Käsityöilmiöstä oivalluksia	4. Oman ja muiden töiden arvostaminen
<ul style="list-style-type: none">kädentaitojen harjoittelua, omien tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamistaymmärtää työohjeiden, työmenetelmien ja työjärjestyksen yhteyden lopputulokseenvälineiden ja tekniikoiden turvallinen käyttö	<ul style="list-style-type: none">havainnoi arjen elinympäristöstään nousevia tarpeitainnostuu uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseenmateriaalien ja tekniikoiden monipuolinen käyttötuo näkyväksi ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuuristapohtii omien valintojensa vaikutuksia käsityössäkekseliäs ja luova ongelmanratkaisu	<ul style="list-style-type: none">aktiivinen käsityökulttuurin havainnoija, tekijä, toimija ja kuluttajanäkee käsityön elävänä kulttuuriperintönäpohtii käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmastahahmottaa käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönäpohtii toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">tuo näkyväksi ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuuristapohtii käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmastaymmärtää käsityöryrittäjyyden traditiotapohtii toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta

Käsityön yhteisten opintojen opintokokonaisuuksien opetuksen tavoitteena on tutustuttaa opiskelija **Taitoihin ja muotoiluun, Yhteiskuntaan ja kulttuuriin** sekä **Taiteiden ja tieteiden välisyyteen**. Käsityön taiteen perusopetuksen opettajan tavoitteena ja tehtävänä on tukea, ohjata, kannustaa, rohkaista ja innostaa opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa.

KESKEISET SISÄLLÖT

Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Taulukko 2: Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt

1. Pukeutuminen	2. Esine- ja tekstiili-ympäristöt	3. Palveluympäristöt	4. Rakennetut ja luonnon-ympäristöt
<ul style="list-style-type: none">• identiteetin muotoutuminen• yhteisöön kuuluminen• vaatetusteknologia• muoti-ilmiöt• fysiologia eri kulttuurit	<ul style="list-style-type: none">• asuminen• toiminnallisuus• teknologia• muotoilu• muoti-ilmiöt eri kulttuurit	<ul style="list-style-type: none">• hyvinvointi• kokemuksellisuus• asiakaslähtöisyys• yrittäjyys	<ul style="list-style-type: none">• osallisuus• yhteisöllisyys• hyvinvointi• viihtyvyys

Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat opiskelijoille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

KÄSIYÖN TEEMAOPINNOT

TAVOITTEET

Käsityön teemaopintojen tarkoituksena on opiskelijan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Koulutuksen järjestäjä määrittelee teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Taulukko 3: Käsityön teemaopintojen opiskelijoiden tavoitteet

<p>1. Erilaiset vahvuudet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vahvistaa omaa ilmaisua uusilla taidoilla • ymmärtää käsityötä monitaiteisena ja –tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntää sitä omassa työskentelyssä • visioi uutta, ennen näkemätöntä ja rakentaa näkymätöntä näkyväksi käsityöksi
<p>2. Kiinnostuksen kohteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • syventää käsityökulttuurin tuntemusta ja tekee valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti • pohtii ja ymmärtää omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön • tekee eettisesti kestäviä valintoja, kulttuurisesti moninaisessa maailmassa • tutustuu paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen • ymmärtää käsityötä monitaiteisena ja –tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntää sitä omassa työskentelyssä • innostunut yhteisöllinen kekseliäisyys visioi uutta, ennen näkemätöntä ja rakentaa näkymätöntä näkyväksi käsityöksi
<p>3. Kädentaitojen syventäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • syventää kädentaitojaan • syventää materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta • vahvistaa omaa ilmaisua uusilla taidoilla • kyky hallita käsityöprosessia pohtimalla työhjetta, -järjestystä, -menetelmiä omassa työskentelyssään • pohtii ja ymmärtää omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön • tekee eettisesti kestäviä valintoja, kulttuurisesti moninaisessa maailmassa visioi uutta, ennen näkemätöntä ja rakentaa näkymätöntä näkyväksi käsityöksi
<p>4. Ajankohtaiset ilmiöt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen • ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointi • tekee eettisesti kestäviä valintoja, kulttuurisesti moninaisessa maailmassa • ymmärtää käsityötä monitaiteisena ja –tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntää sitä omassa työskentelyssä
<p>5. Paikallisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • havainnoi ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtii niihin ratkaisuja • tutustuu paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen • innostunut yhteisöllinen kekseliäisyys
<p>6. Paikalliset resurssit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää kestävä kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan • innostunut yhteisöllinen kekseliäisyys

Käsityön teemaopintojen opintokokonaisuuksien opetuksen tavoitteena on tutustuttaa opiskelija **Taitoihin ja muotoiluun, Yhteiskuntaan ja kulttuuriin** sekä **Taiteiden ja tieteiden välisyyteen**.
KESKEISET SISÄLLÖT

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

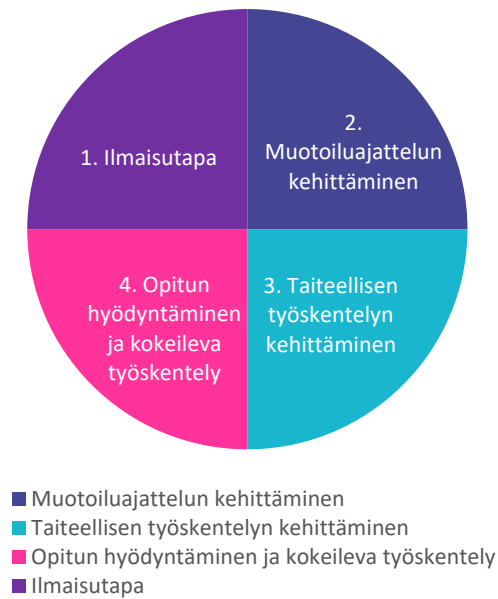
Taulukko 4: Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt

1. Pukeutuminen	2. Esine- ja tekstiili-ympäristöt	3. Palvelu-ympäristöt	4. Rakennetut ja luonnon-ympäristöt
<ul style="list-style-type: none"> • identiteetin muotoutuminen • yhteisöön kuuluminen • vaatetusteknologia • muoti-ilmiöt • fysiologia • eri kulttuurit 	<ul style="list-style-type: none"> • asuminen • toiminnallisuus • teknologia • muotoilu • muoti-ilmiöt • eri kulttuurit 	<ul style="list-style-type: none"> • hyvinvointi • kokemuksellisuus • asiakaslähtöisyys • yrittäjyys 	<ul style="list-style-type: none"> • osallisuus • yhteisöllisyys • hyvinvointi • viihtyvyys

ERITYISTÄ AIKUISTEN KÄSIYÖN OPETUKSESSA

Aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityön yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Käsityön aikuisten opetuksen tavoitteena on oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnistelemisen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Tavoitteena on, että aikuinen oppija voi syventää opintojaan itseä kiinnostaviin sisältöihin.

Taulukko 5: Aikuisten käsityön tavoitteita

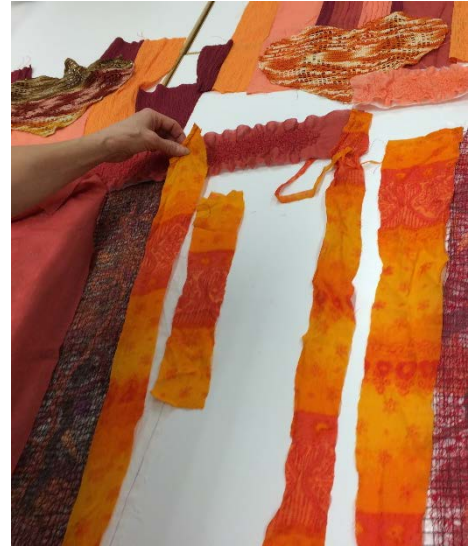
Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja. Opinnot antavat valmiuksia opitun hyödyntämissä omassa työssä, harrastuksissa, elinikäisessä oppimisessa tai yritystoiminnassa.

Hiiden Opistossa aikuisten käsityön taiteen perusopetuksen opinto-ohjelmaa nimitetään nimellä **Kokeileva käsityö**. Yleisen oppimäärän opintokokonaisuuden laajuus on 500 tuntia (yksi oppitunti on 45 minuuttia), josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Opetus koostuu sekä lähiopetuksesta että omatoimisesta työstä. Opetus järjestetään pääsääntöisesti iltaisin ja viikonloppuisin. Opintokokonaisuus kestää 4 vuotta.

Taulukko 6: Kokeilevan käsityön opintojen määrällinen jakautuminen neljälle lukuvuodelle

<p>1. lukuvuosi 140 tuntia, josta lähiopetusta 100 tuntia</p>	<p>Yhteisiä perusopintoja 80 tuntia</p>	<p>Sisällytettyjä teemaopintoja (valinnaiskursseja opiston muusta tarjonnasta) 20 tuntia</p>	<p>Opiskelijan omaehtoista opiskelua (tuntitehtävien edistämistä, näyttelykäynnit, portfolio ja kesätehtävä) 40 tuntia</p>
<p>2. Lukuvuosi 140 tuntia, josta lähiopetusta 100 tuntia</p>	<p>Yhteisiä perusopintoja 80 tuntia</p>	<p>Sisällytettyjä teemaopintoja (valinnaiskursseja opiston muusta tarjonnasta) 20 tuntia</p>	<p>Opiskelijan omaehtoista opiskelua (tuntitehtävien edistämistä, näyttelykäynnit, portfolio ja kesätehtävä) 40 tuntia</p>
<p>3. Lukuvuosi 140 tuntia, josta lähiopetusta 100 tuntia</p>	<p>Yhteisiä perusopintoja 20 tuntia Yhteisiä teemaopintoja 60 tuntia</p>	<p>Sisällytettyjä teemaopintoja (valinnaiskursseja opiston muusta tarjonnasta) 20 tuntia</p>	<p>Opiskelijan omaehtoista opiskelua (tuntitehtävien edistämistä, näyttelykäynnit, portfolio ja kesätehtävä) 40 tuntia</p>
<p>4. Lukuvuosi 80 tuntia, josta lähiopetusta 50 tuntia</p>	<p>Yhteisiä teemaopintoja 20 tuntia Päätötyöhön ja näyttelyyn liittyviä teemaopintoja 30 tuntia</p>		<p>Opiskelijan itsenäistä päättötyön valmistusta ja portfolioon viimeistelyä 30 tuntia</p>

TYÖTAVAT KÄSITYÖN OPETUKSESSA

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiseksi, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

OPPIMISEN ARVIOINTI KÄSITYÖN OPETUKSESSA

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisilla menetelmin. Opiskelijaa perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidot ja muotoilu*, *Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Opiskelijalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta opiskelijan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea opiskelijan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti opiskelijan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Opiskelijaa rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Opiskelijalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla opiskelijaa kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen. Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy opiskelijan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

OPPIMISEN ARVIOINTI HIIDEN OPISTOSSA

Arviointi tukee opiskelijan edistymistä opinnoissa, kannustaa, rohkaisee ja ohjaa omien tavoitteiden asettamisessa. Monipuoliseen ja jatkuvaan arviointiin kuuluvat opettajan ja ryhmän antama rakentava palaute sekä itsearviointi. Opiskelijaa ohjataan oman oppimisensa dokumentointiin ja kehittymisen seuraamiseen portfoliotyöskentelyn avulla. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta opiskelijat voivat saada myös julkista palautetta.

